

Sygn. akt. VIII RC 725/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2015 r.

Sąd Rejonowy Szczecin Centrum w S. Wydział VIII Rodzinny

i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Dorota Pękała

Protokolant stażysta Mikołaj Skwierz

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2015 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko R. P.

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa rentę alimentacyjną należną powódce K. P.

od pozwanego R. P. z kwoty po 400 (czterysta) złotych miesięcznie orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 października 2007 r., wydanym w sprawie X RC 936/07, do kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie, płatnej z góry do dnia 15 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od 5 listopada 2014 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa;

IV. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 725/14

UZASADNIENIE

Powódka K. P. zwróciła się do Sądu z powództwem

o podwyższenie alimentów należnych jej od pozwanego R. P. z kwoty po 400 zł miesięczne do kwoty po 1.000 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż od 2006 r. pozwany przekazuje na jej utrzymanie alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie. Od tego czasu znacznie wzrosły usprawiedliwione koszty związane z jej utrzymaniem, bowiem rozpoczęła studia i w związku z tym zamieszkuje w G.. Kolejno wskazała, iż pracuje w weekendy i nie może podjąć zatrudnienia w większym wymiarze czasu pracy, gdyż studiuje w trybie dziennym, większą zaś część kosztów utrzymania powódki porywa jej matka.

W odpowiedzi na pozew pozwany R. p. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując m.in., że jego sytuacja majątkowa uniemożliwia mu łożenie alimentów wysokości wyższej aniżeli dotychczas ustalona, bowiem jest on osobą bezrobotną, która utrzymuje się z oszczędności. Pozwany podniósł kolejno,

że z uwagi na swój stan zdrowia nie może się podjąć się pracy fizycznej, bowiem nie może on dźwigać ciężarów powyżej 5 kilogramów oraz wskazał, że gdyby powódka studiowała w S. koszty związane z jej utrzymaniem uległyby obniżeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

K. P., ur. (...) w S. jest córką R. P. i B. P. (1).

Bezsporne, a nadto:

- odpis skrócony aktu urodzenia, k. 3

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 października 2007 r., wydanym w postępowaniu o sygn. akt X RC 930/07, rozwiązano przez rozwód związek małżeński rodziców powódki; kosztami jej utrzymania Sąd obciążył oboje rodziców i zasądził od pozwanego R. P. na rzecz K. P. alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie, płatne do dnia 15go każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, począwszy od uprawomocnienia się wyroku.

Dowód:

- wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 31 października 2007 r., sygn. akt X RC 930/07, k. 4.

W czasie orzekania w ww. sprawie K. P. miała ukończone 13 lat, była dzieckiem ogólnie zdrowym, uczęszczała do gimnazjum i zamieszkiwała wraz z rodzicami w dwupokojowym mieszkaniu. Średniomiesięczny koszt utrzymania powódki opiewał na kwotę 700 zł.

Dowód:

- przesłuchanie matki powódki B. P. (2), w aktach sprawy o sygn. X RC 930/07, k. 35 – 36.

B. P. (2) była zatrudniona w (...) S.A. za wynagrodzeniem 2.062,54 zł brutto miesięcznie. Ww. opłacała koszty związane eksploatacją lokalu

w którym zamieszkiwała wraz z dziećmi, czynsz za mieszkanie wynosił 268,77 zł miesięcznie, opłata za gaz – 40 zł miesięcznie, zaś opłata z tytułu zużycia wody – ok. 80 zł miesięcznie. Dodatkowo spłacała pożyczkę zaciągniętą w zakładzie pracy oraz dwa kredyty - rata pożyczki wynosiła 430 zł miesięcznie, łączna rata kredytów 264 zł miesięcznie.

Dowód:

- przesłuchanie matki powódki B. P. (2), w aktach sprawy o sygn. X RC 930/07, k. 35 – 36;

- faktura Vat, w aktach sprawy o sygn. X RC 930/07, k. 11;

- rachunek, w aktach sprawy o sygn. X RC 930/07, k. 12;

- zaświadczenie o dochodach, w aktach sprawy o sygn. X RC 930/07, k. 13.

R. P. pracował jako steward na statku za wynagrodzeniem 1.100 euro miesięcznie. Na swoje utrzymanie przeznaczał kwotę 1.000 zł miesięcznie oraz dodatkowo 300 zł miesięcznie wydawał na zakup papierosów.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanego R. P., w aktach sprawy o sygn. X RC 930/07, k. 42.

Obecnie K. P. ma ukończone 21 lat i jest studentką 2 roku studiów stacjonarnych (...) G., na kierunku widza o teatrze. W trakcie trwania roku akademickiego powódka zamieszkuje w G. w wynajmowanym pokoju. Za wynajem pokoju powódka płaci 700 zł miesięcznie; na swoje utrzymanie,

w tym m.in. zakup żywności i środków czystości przeznacza łącznie kwotę 650 zł miesięcznie. Na zakup książek, pomocy naukowych i biletów do teatru przeznacza kwotę 100 zł miesięcznie.

Powódka raz na półtora miesiąca przyjeżdża do S., przebywa w tym czasie w mieszkaniu matki. Za przejazd na trasie S. – G. powódka płaci 12.40 zł.

K. P. otrzymuje od matki kwotę 1.000 zł miesięcznie. W trakcie trwania roku akademickiego ww. pracuje w czasie weekendów, średnio po 8 godzin dziennie. Z tego tytułu uzyskuje dochód w kwocie ok. 500 zł miesięcznie. Na początku lipca powódka podjęła się pracy w charakterze opiekuna oraz instruktora tańca na koloniach. W okresie wakacji będzie zarabiać 1.500 – 2.000 zł miesięcznie.

Dowód:

- przesłuchanie powódki K. P., k. 27 – 28, 38.
- zaświadczenie, k. 5.

Pozwany łoży na utrzymanie córki alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie i nie utrzymuje z nią kontaktu.

Dowód:

- przesłuchanie powódki K. P., k. 27 – 28, 38;
- przesłuchanie pozwanego R. P., k. 30 – 31.

Matka powódki B. P. (2) wykonuje prace dorywcze, m.in. sprząta w prywatnych domach. Z tego tytułu osiąga dochód na poziomie 200 zł miesięcznie.

Ww. zamieszkuje wraz z konkubentem i dwojgiem pełnoletnich dzieci. Poza powódką nie ma innych osób na swoim utrzymaniu.

Dowód:

- przesłuchanie powódki K. P., k. 27 – 28, 38.

R. P. ma ukończone 52 lata, legitymuje się wykształceniem podstawowym, aktualnie jest on osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Ww. nie pracuje od 11 miesięcy i utrzymuje się z oszczędności. Pozwany zamieszkuje wraz ze swoimi rodzicami, cierpi z powodu dyskopatii oraz zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa. Ww. nie dysponuje orzeczeniem o niepełnosprawności ani o niezdolności do pracy. Z uwagi na swój stan zdrowia nie może wykonywać jedynie ciężkich prac fizycznych, ani dźwigać ciężarów powyżej 5 kilogramów.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanego R. P., k. 30 – 31;
- karta wizyt bezrobotnego, k. 18;
- zaświadczenie lekarskie, k. 19;
- decyzja PUP w S., k. 26.

Urząd Pracy w S. aktualnie nie dysponuje ofertami pracy w zawodzie stewarda; realizuje zaś oferty pracy dla osób bez wyuczonego zawodu za wynagrodzeniem zaczynającym się od kwoty 1.750 zł brutto miesięcznie.

Dowód:

- informacja PUP w S., k. 36.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo K. P. o podwyższenie alimentów zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Żądanie pozwu oparte zostało o przepis art. 138 k.r.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Poprzez zmianę stosunków o których mowa w ww. przepisie, należy rozumieć każdą zmianę w sferze osobistej i majątkowej, zarówno uprawnionego, jak i zobowiązanego, która wpływa na zakres usprawiedliwionych potrzeb dziecka, jak i możliwości zarobkowe rodzica, a w konsekwencji także na wysokość świadczenia alimentacyjnego

Zakres świadczeń alimentacyjnych rodzica względem dziecka wyznacza przepis art. 135 § 1 k.r.o., w myśl którego zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zakres usprawiedliwionych potrzeb dziecka określa art. 96 k.r.o., zgodnie z którym rodzicie obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego uzdolnień.

Powódka upatrywała przewidzianej przepisem art. 138 k.r.o. zmiany okoliczności zasadniczo w fakcie rozpoczęcia studiów i związaną z tym zmianą miejsca swojego zamieszkania. W ocenie Sądu stanowisko powódki zasługuje na częściowe uwzględnienie. Oceniając sytuację powódki należy wskazać, że zwiększenie się jej usprawiedliwionych potrzeb wynika m.in. z podjęcia przez nią edukacji na uczelni wyższej, jak i z upływu czasu od wydania ostatniego orzeczenia

w przedmiocie alimentów, co pozwala przyjąć, że zwiększyły się jej podstawowe potrzeby – inne bowiem są koszty utrzymania osoby w wieku 13 lat oraz osoby

w wieku 21 lat (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1965 r.,

I CZ 135/64, niepubl.). Należy zauważyć, iż od wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. akt X RC 930/07 upłynęło prawie 8 lat, co uzasadnia przyjęcie,

że zwiększyły się potrzeby K. P., wynikające ze zwiększenia jej potrzeb w zakresie chociażby wyżywienia, zakupu odzieży, kosmetyków czy środków czystości. Nadto w okresie tym, powstały dodatkowe, wcześniej nie występujące, koszty wynikające z rozpoczęcia edukacji na uczelni wyższej, obejmujące m.in. zakup książek, czy biletów do teatru.

Należy uznać, iż kontynuowanie przez powódkę edukacji na uczelni wyższej, stanowi obciążający rodziców obowiązek wykształcenia dziecka stosownie do jego umiejętności i tym samym należytego przygotowania do wykonywania pracy. Sąd miał na uwadze, iż powódka w okolicznościach trudnej sytuacji majątkowej rodziców, podejmuje próby pozyskiwania chociaż części środków na zaspokojenie swoich potrzeb. Jak bowiem ustalono K. P. podejmuje prace dorywcze oraz sezonowe, jednakże na chwilę obecną uzyskiwane w ten sposób wynagrodzenie nie wystarcza w pełni na pokrycie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb i nie pozwala na uniezależnienie się od pomocy ze strony rodziców.

Zmiana okoliczności po stronie powódki nie może być rozpatrywana bez uwzględnienia sytuacji osobistej i majątkowej pozwanego. W orzecznictwie podkreśla się bowiem okoliczność, iż górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe

i majątkowe możliwości zobowiązanego, choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionych do alimentacji (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 stycznia 1972 r., sygn. akt III CRN 470/71).

Oceny możliwości zarobkowych zobowiązanego dokonuje się nie w oparciu o pracę rzeczywiście świadczoną, lecz w oparciu o rzeczywiste możliwości jej świadczenia,

w tym także potencjalną możliwość jej podjęcia. W konsekwencji, przy ustalaniu możliwości zarobkowych zobowiązanego pod uwagę należy brać nie tylko wynagrodzenie rzeczywiście osiągnięte, lecz także środki, które uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swoich sił. Ustalenia, czy zobowiązany wykorzystuje w pełni swoje możliwości

zarobkowe należy dokonywać w oparciu o całokształt okoliczności istniejących po jego stronie, w tym także stanu zdrowia.

W chwili orzekania w przedmiocie alimentów w 2007 r., pozwany R. P. pracował, zaś obecnie od 11 miesięcy nie pracuje. Sąd ma na uwadze aktualną sytuację majątkową powoda, jakkolwiek w ocenie Sądu powód ma możliwość podjęcia pracy, gdyż co prawda R. P. przedłożył zaświadczenie lekarskie z którego wynika, iż powinien on unikać wykonywania ciężkich prac fizycznych oraz dźwigania, jakkolwiek nie dysponuje on orzeczeniem o niepełnosprawności ani orzeczeniem o niezdolności do podjęcia jakiejkolwiek pracy. Mając na uwadze powyższe, Sąd dokonał oceny możliwości zarobkowych pozwanego w oparciu o informacje nadesłaną przez Powiatowy Urząd pracy w S., z której wynika, iż urząd realizuje zaś oferty pracy dla osób bez wyuczonego zawodu za wynagrodzeniem zaczynającym się od kwoty 1.750 zł brutto miesięcznie. Sąd przyjął zatem, iż zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego oscylują wokół ww. kwoty.

Odnosząc się w tym miejscu do zarzutu pozwanego, który podniósł, iż starszy brat powódki pracuje i to on powinien przyczynić się do kosztów utrzymania osób

z którymi zamieszkuje, należy wskazać, że osobami, które w pierwszej kolejności zobowiązane są do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci są ich rodzice. Obowiązek dostarczania środków utrzymania przez innych krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo powstaje zaś dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy ta osoba nie jest w stanie uczynić zadość swojemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych środków utrzymania jest niemożliwe albo połączone z nadmiernymi trudnościami (art. 132 k.r.o.).

W okolicznościach niniejszej sprawy – co już sygnalizowano – taka sytuacja nie ma miejsca.

W skierowanym do Sądu piśmie procesowym powód wyraził zdanie,

że powódka powinna zdecydować się na rozpoczęcie studiów w S.,

co wyeliminowałoby konieczność występowania do Sądu z powództwem

o podwyższenie alimentów. Z taką oceną nie sposób się zgodzić. Jak wynika

z zeznań powódki oraz z przedłożonych w sprawie dokumentów powódka chce ukończyć szkołę i wykazuje w tym zakresie konsekwencję. Ukończenie szkoły wyższej i podniesienie tym samym posiadanych kwalifikacji zawodowych pomoże pozwanej w znalezieniu pracy. K. P. jest osobą młodą i w ocenie Sądu wskazane jest, aby miała ona możliwość dalszego kształcenia się zgodnie

z własnymi zainteresowaniami, do czego niezbędną jest pomoc materialna rodziców. Uzyskanie wykształcenia w wybranym przez siebie kierunku ułatwi jej znalezienie zatrudnienia, które z kolei pozwoli w dalszej kolejności na samodzielne utrzymanie się. Zdaniem Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy, nie sposób wymagać od młodej osoby, która rozpoczęła naukę na wybranym kierunku, aby przerwała ona edukację i podjęła inne studia lub pracę kosztem nauki skoro chce ją kontynuować. W takim przypadku bowiem dopiero ukończenie szkoły przygotowuje do podjęcia pracy, a w okresie edukacji rodzice winni są wspierać dziecko, także finansowo. Odmienne stanowisko doprowadziłoby do zahamowania, a co najmniej znacznego utrudnienia, dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych, niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletności, pozostawałoby zatem w sprzeczności z określonym w art. 96 k.r.o. obowiązkiem rodzicielskim

W ocenie Sądu zaistniały zatem przesłanki ku temu, aby po prawie 8 latach od ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów podwyższyć świadczenie o 100 zł. Sąd miał także na uwadze fakt, iż sytuacja majątkowa matki powódki nie pozwala jej nałożenie na utrzymanie córki w większym zakresie niż dotychczas. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd w punkcie I sentencji wyroku podwyższył rentę alimentacyjną należną powódce K. P. od pozwanego R. P. z kwoty po 400 zł do kwoty po 500 zł miesięcznie, począwszy od dnia 5 listopada 2014 t. tj. od dnia wniesienia pozwu. W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

Sąd dokonał oceny dowodów w oparciu o przepis art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd nadał moc dowodową dokumentom zgromadzonym w aktach sprawy

na kartach 3 – 5, 18 – 19, 26, 36, bowiem ich prawdziwość i rzetelność nie była przez strony kwestionowana, ani nie budziła wątpliwości Sądu.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także o zeznania stron, które co do zasady korespondowały ze zgromadzonymi w sprawie dowodami w postaci dokumentów, nie wykluczały się wzajemnie, zaś podnoszone w nich okoliczności nie były kwestionowane. Sąd nie dał wiary pozwanemu jedynie w zakresie, w jakim podnosił, iż z uwagi na stan zdrowia i osiągnięte dochody nie jest w stanie uiszczać alimentów na rzecz córki w kwocie po 500 zł miesięcznie. Jak już bowiem sygnalizowano Sąd wziął pod uwagę fakt, iż pozwany pozostaje obecnie bez pracy, jakkolwiek ustalił możliwości zarobkowe pozwanego w oparciu o informację nadesłaną przez Powiatowy Urząd Pracy w S.

Nadto dla ustalenia, czy w sprawie doszło do przewidzianej art. 138 k.r.o. zmiany stosunków, Sąd dopuścił i przeprowadził dowód z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Szczecinie o sygnaturze X RC 930/07.

W konsekwencji zasądzenia od pozwanego podwyższonej renty alimentacyjnej, konieczne stało się także obciążenie go kosztami sądowymi,

z obowiązku uiszczenia których, strona dochodząca podwyższenia alimentów była zwolniona z mocy ustawy. Sąd mając jednak na uwadze sytuację majątkową pozwanego doszedł do przekonania, że zasadne jest odstąpienie od obciążania go tymi kosztami. Sąd wziął pod uwagę fakt, że obciążanie R. P. kosztami sądowymi mogłoby wpłynąć negatywnie na możliwość zaspokajania przez ww. potrzeb własnych lub w zakresie obowiązku alimentacyjnego na rzecz powódki. Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty – co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące. Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie IV wyroku.